

Molnár Kriszta

A TANDEM, n.o. tréner; lakhely: Dunaszerdahely;
e-mail: molnar.kriszta@tandemno.sk

A szakmai életútgondozás és önismereti munka jelentősége a pedagógushivatásban

Pedagógus-önismereti foglalkozások a 2014 a Külhoni Magyar Felsősök Éve program Osztályfőnöki továbbképzésén

Az egészséges rendszer alapja az erős identitás

A TANDEM iskolafejlesztési megközelítésének egyik alaptétele, hogy az egészséges iskolai rendszer működtetésére stabil önértékelésű, tiszta célokkal rendelkező, erős identitású szereplők képesek, ezért foglalkozik az iskolafejlesztési céljai megvalósítása érdekében az iskolát működtető szereplők: igazgatók, tanárok, szülők, diákok önismeretének az erősítésével.

Ez a fajta megközelítés idén nyáron már másodízben találkozott azokkal a szakmai célokkal, amelyeket a Nemzetpolitikai Államtitkárság a 2014 a Külhoni Magyar Felsősök Éve programjához határozott meg. A program ideai stratégiai céljai között olyan témák szerepeltek, mint az osztályfőnöki identitás erősítése, a diákok személyiségének fejlesztése, a pályorientáció, vagy a szülőkkel való együttműködés. Az egyhetes képzés programja egyfajta mozaikként állt össze, amelyben helyet kaptak az osztályfőnököknek szóló sajátélményű programok, a jó gyakorlatok, a módszertani workshopok, de ugyanúgy a feltöltődés és a pihenés is. A színes programsorban a TANDEM tréneri csapata a hétindító önismereti foglalkozásokat és a hetet záró pályorientációs módszertani napot szolgáltatotta.

Pályorientáció osztályfőnökként és a saját szakmai életút reflexiója

Arra a kérdésre, hogy hogyan kerülnek önismereti célú, életút-feldolgozó gyakorlatok egy pedagógusképzésbe, a legegyszerűbb válasz, hogy ha egy témában a diákok mentora, kísérője, támogatója is szeretne lenni egy osztályfőnök mellett, hogy a szükséges információkat szolgáltatja, elengedhetetlen, hogy abban a témában ő saját maga is rendelkezzen önismereti jártassággal. Ez azt jelenti, hogy ha a

pályorientációt a diákok életút-gondozásaként fogjuk fel, és felelősséget szeretnénk vállalni a továbbtanulási döntésükön kívül az életútjuk alakulásáért is, akkor nagyon fontos, hogy mi magunk is foglalkozunk a saját életutunk feldolgozásával. A szakmai életutunk feldolgozása, reflexiója egy olyan elmélkedést, benső munkát jelent, amelyben visszatekintünk a saját életrészekre, döntési helyzetekre, azokat befolyásoló tényezőkre, és ezáltal összeáll egy képünk arról, hogy életünk során milyen értékrend vezérelt, milyen családi, társadalmi, közösségi üzenetek és hatások befolyásoltak, illetve milyen mintázatok rajzolódnak ki az életutunkon.

Ez a fajta élmény, a szakmai életút feldolgozása és reflexiója, amelyet a programban részt vett 120 pedagógussal egy szabadtéri életút-séta és egy labirintusmeditáció, valamint egy arra épülő művészetterápiás foglalkozás kombinációjával valósítottunk meg, ad egy erős saját élményt arról, hogy milyen kérdések lapulnak a pályadöntéseink mélyén, emellett pedig megerősítő hatása lehet a szakmai identitásra, értékrendre azáltal, hogy a résztvevő a „mi az én küldetésem a világban?” – kérdéssel is találkozhat. Eredményként megerősödhet abban, hogy jól választott, kikristályosodhatnak a pályájával kapcsolatos dilemmái, amelyekre ezután tudatosabban kereshet választ, illetve ez által az élmény által gazdagodva hitelesebben foglalkozhat a diákokkal pályaválasztási kérdésekben.

Kiszakadás a mindennapokból, lehetőség a feltöltődésre

A továbbképzésen belül az önismereti fókusz a szokásosnál nagyobb teret kapott, ami egy ritka és különleges lehetőség, figyelemreméltóan bátor döntés a program gazdáitól. Azért is tartjuk ezt különösen fontosnak hangsúlyozni,

mert a segítő szakmákban általában, a pedagógusok esetében pedig különösen fontos lenne az, hogy ezt a hivatást végzők lelkiileg stabilan, egészségesen, pozitív énképpel és önértékeléssel végezzék a munkájukat. Illetve, hogy rendelkezésre álljanak a számukra olyan lehetőségek, amelyeknek köszönhetően a lelki egészségükkel tudnak foglalkozni. Ehhez képest a mindennapokban többségében gondterhelt, fáradt, a kiegészítő határán álló, panaszkodásra hajlamos, elégedetlen pedagógussal találkozunk. Akik pedig az ő képzésükért és szakmai fejlődésükért felelősek vagy felelősséget vállalnak, a szakmai önismerettel kapcsolatos témákat jobb esetben is csak nagyon óvatosan merik kínálni, nyitogatni, megérinteni, mivel tudják, hogy nagy ellenállásra számíthatnak. A szakmai önismeret kérdése tehát, valljuk be, a legtöbb helyzetben tabu, ugyanakkor nagyon erősen él az igény arra, hogy a problémákról, nehézségekről, szakmai elakadásokról beszélni lehessen valahol. A továbbképzés programja, helyszíne, a programgazdák közösségformáló szeretete, a szakmai programok beszállítói, és a résztvevők közösségkereső hozzáállása mind-mind hozzájárult ahhoz, hogy ez alatt az egy hét alatt egy olyan közeg jöjjön létre, amelyben a szakmai önismereti kérdések támogatásra találnak. Ugyanakkor, természetesen, felmerül a kérdés, hogy az ilyesfajta szakmai személyiségfejlesztés hol kaphat helyet a sűrű és leterhelt mindennapok során.

A TANDEM szakmai palettáján ennek a szükségletnek a megvalósulására formálódnak olyan új szolgáltatások, mint a tantestületeknek és pedagógus-csoportoknak szolgáló esetmegbeszélés és szupervízió, ahol a szakmai kérdésekre, nehéz témákra, elakadásokra egy pedagógus kollégákból álló támogató közegében kereshetnek választ a fejlődni vágyók.